

Naar een Canon van de lichamelijke opvoeding

Na het succes van de historische canon van Nederland (zie www.entoen.nu) lijkt in ons land de canonitis te zijn uitgebroken. Steden als Eindhoven en Leiden hebben een eigen canon, er is bijvoorbeeld een canon over kerkgeschiedenis, over de waterschappen, over het sociaal werk, er is een betacanon, er is een gammacanon. En u kent ongetwijfeld de vorig jaar op initiatief van Volkskrantjournalist Bart Jungmann verschenen sportcanon. Kan dan de lichamelijke opvoeding achterblijven?

Door: Harry Stegeman

De KVLO bestaat volgend jaar 150 jaar. Ter gelegenheid daarvan zal er in december, op de Wintervergadering van de KVLO, een eerste versie van een digitale canon van de lichamelijke opvoeding verschijnen. De canonredactie, bestaande uit Gert van Driel, Harry Stegeman en Kees van Tilborg voor de inhoudelijke kant en Arend Jan Kornet (Arko Sports Media) voor de technische ontwikkeling van de website, is samen met een grote groep vensterschrijvers al geruime tijd bezig met de ontwikkeling van de canon.

Magda Spierenburg ondersteunt de onderneming vanuit het Bureau van de KVLO. Die ontwikkeling zal overigens ook na december gewoon doorgaan, het werk aan een canon is per definitie nooit afgerond: nieuwe ontwikkelingen zullen een plek moeten vinden, hiaten worden ingevuld, verbeteringen aangebracht.

Vensters

De canon zal bestaan uit een vijftigtal zogenaamde vensters, die tezamen een overzicht bieden van de geschiedenis van de lichamelijke opvoeding van 1862, het jaar waarin de 'Vereniging van onderwijzers in de gymnastiek in Nederland' werd opgericht, tot (vooralsnog) 2012.

De vensters staan stuk voor stuk voor ijkpunten op die tijdslijn van 150 jaar: ze staan allemaal voor een belangrijke, bepalende gebeurtenis of ontwikkeling die zich op enig moment in die periode voordeed. Zo ligt het voor de hand dat het eerste venster de oprichting in 1862 van de (toen) Vereniging van Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding als thema heeft.

In ieder venster wordt kort via tekst (maximaal 550 woorden) en illustraties geïnformeerd over die gebeurtenis en over daaraan gerelateerde zaken. Door middel van doorklikken worden achtergrondinformatie en doorverwijzingsopties geboden. Voor wie nog meer wil weten zijn

bij ieder venster literatuurverwijzingen, links en verwijzingen naar aanvullend materiaal opgenomen.

Keuze

De selectie van de vijftig vensters was en is geen sinecure; er is nogal wat voorgevallen in de LO-historie. De redactie van de canon heeft eerst een voorlopige inventarisatie van mogelijke vensters gemaakt en daaruit vervolgens, in afstemming met een grote groep meedenkers en beoogde vensterschrijvers, in een aantal stappen een keuze gemaakt. Twee voorbeelden alvast om de gedachte te bepalen. Venster 6 heeft als titel '1903. Het Correspondentieblad'. Het start met het memoreren van de oprichting van het eerste vakblad voor leraren lichamelijke opvoeding, maar gaat vervolgens ook over de vakbladen die er sindsdien zijn (geweest): De Lichamelijke Opvoeding, Thomas van Aquino, Richting, 't Web e.a.

De titel van venster 33 is '1977. Stichting voor de Leerplanontwikkeling'. In dit venster wordt om te beginnen stilgestaan bij het moment van oprichting van de SLO, maar het gaat daarna meer in brede zin over de 'theoretisch gefundeerde praktische ondersteuning' die de gymleraren in de loop der jaren, dus niet alleen door de SLO, is en wordt geboden: er wordt bijvoorbeeld stilgestaan bij het in 1959 door de KVLO ontwikkelde Basisleerplan, het werk in de jaren zeventig van de CMLLO/ACLO, de activiteiten die het APS en het Cito voor ons vak hebben ontplooid en aan de recent ontwikkelde Basisdocumenten.

Het is de bedoeling dat de canon niet alleen informatiewaarde heeft, maar ook gebruikswaarde: er mag worden verwacht dat hij zijn weg zal vinden in het onderwijs. Maar eerst is er dus de presentatie op de komende Wintervergadering. De Lichamelijke Opvoeding zal vervolgens in het jubileumjaar 2012 in ieder nummer de schijnwerper zetten op een onderdeel van de canon. ◀

Contact:

harrystegeman@casema.nl